

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

Prva slovenska založba

CELJE - LJUBLJANA

DAVID RATTE: POPOTOVANJE OČETOV

Pogovor z avtorjem knjige

V: Pozdravljen, David! Bi se lahko za začetek na kratko predstavil našim bralcem?

DR: No, ime mi je David Ratte, imam 43 let, sem poročen, oče dveh otrok, stripu pa sem se profesionalno posvetil potem, ko sem se 15 let podnevi ukvarjal s trženjem na področju metalurgije, ponoči pa risal ... Z risanjem stripov so se mi uresničile sanje ... s sicer 25-letno zamudo!

V: Napisal si serijo stripov Toxic Planet. Kako so bralci sprejeli ta tvoj prvi projekt?

DR: Kar dobro, če pomislim, da je strip razprodan. Vsekakor bolje, kot sem se nadejal – glede na to, da je šlo za prvi strip povsem neznanega avtorja. Če k temu dodam še splošno založniško krizo in s tem povezane težave pri izdajanju stripov, potem sem imel kar precej sreče.

V: Se ti zdi, da se lahko v stripu lotiš katere koli teme?

DR: Načeloma ja. Ne zdi se mi tako pomembna sama tema, ampak bolj način, kako jo obdeláš, in izviren pogled nanjo.

V: Povezovalna nit tvojih stripov je humor. Se boš držal tega lahkotnega pristopa ali bi se rad lotil tudi resnejših, morda tragičnih in temačnih tem (mimo ogroženosti našega planeta)?

DR: V predalih imam nekaj načrtov, ki niso prav nič smešni, ampak so prej tragični. Se mi pa zdi, da je s stripom ljudi težje spraviti v jok kot s filmom (in tu mislim resnično spraviti v jok – ne samo poceni ganiti). Tudi sam se pogosto zjokam ob gledanju kakega filma, strip pa me zlepa ne pripravi do solz, čeprav se me nekateri močno dotaknejo. Doslej me je do solz uspel ganiti samo strip Trois ombres (Tri sence) Cyrila Pedrose. Res, prav rad bi, da bi tudi meni uspelo ustvariti takšno razpoloženje. Medtem pa sem zadovoljen s tem, da v svoje zgodbe vključujem resne teme. Če prav pomislim, se Toxic planet in Popotovanje očetov tudi ne lotevata kakih hudo smešnih tem ...

V: V poldrugem letu si končal tri različne serije stripov. Ali si deloholik? Koliko ur na dan posvetiš ustvarjanju? Imaš v predalu že kaj novega?

DR: V povprečju delam po 8 do 10 ur na dan. Res pa je, da imam srečo, da delam dokaj hitro ... in si predvsem ne zastavljam preveč vprašanj.

Napredujem po občutku, tako, da, medtem ko rišem, samemu sebi pripovedujem zgodbo. Moja glavna skrb je scenarij – zgodba mora teči sama od sebe. Če sem navdušen nad svojo pripovedjo, potem je precej možnosti, da bo zgodba potegnila tudi bralca. Zato pa se mogoče ne mečem toliko ven na nivoju risbe. To je pač moja odločitev, saj sem tako najbolj zadovoljen. Poleg tega se precej hitro naveličam in ne morem eno ali dve leti delati enega in istega stripa. Že pet mesecev za en strip se mi zdi veliko.

Začel sem na primer delati neki nov projekt. A po enem mesecu me je navdušenje minilo, zato sem ga opustil. Ne pride v poštev, da bi vlekel nekaj, s čimer bi se potem mučil več mesecev!

Trenutno imam napisane zasnove za kak ducat serij in kratkih stripov. Samo časa, da bi jih uresničil, mi manjka ... Torej kljub vsemu še ne delam dovolj hitro!

V: Bi lahko povedal kaj o svojem stripu Popotovanje očetov? Kako si se domislil, da bi se lotil te svetopisemske pustolovščine? Si moral preučiti veliko podatkov, se pozanimati pri strokovnjakih?

DR: Podnaslov tega stripa bi lahko bil: »Odpravimo se v zakulisje te Zgodbe zgodb«. Osnovna zamisel je bila pogledati v ozadje – kako so se na pojav Jezusa utegnile odzvati družine apostolov. Danes, 2000 let pozneje, vsi – ne glede na to, ali smo verni ali ne – vemo, kako pomembni so bili ti dogodki za zgodovino človeštva. Ljudem, ki so takrat živeli, pa se o tem ni niti sanjalo. Celo apostoli so vse skupaj zares dojeli šele po Jezusovi smrti. Mislil sem si, da bi bilo zanimivo kamero – namesto v Jezusa – usmeriti malo vstran. Glavno vprašanje je tako ali tako bilo: »Kako pa bi se jaz odzval v takšni situaciji?«

Poleg tega sem hotel tudi pokazati, da lahko o veri spregovorimo brez ustvarjanja neke Da Vincijeve šifre, brez tega, da bi vse skupaj popljuvali in kar tako, malo mimogrede, poteptali prepričanje milijonov ljudi.

Hkrati pa se je bilo treba tudi na vsak način izogniti temu, da bi ponudil poenostavljeno in nevarno zamisel, da so bili tako ali tako Judje tisti, ki so umorili Kristusa. Nekateri so si gotovo želeli njegove smrti, drugi so verjeli vanj, tretji niso verjeli vanj, a so ga spoštovali, številnih pa to sploh ni zanimalo. Vsi ti odzivi so bili obče človeški. Tudi ko bi se zgodba odvila v Galiji, Grčiji ali sredi kake druge starodavne civilizacije, bi bil končni izid verjetno enak.

Nikakor se tudi nisem hotel iti prozelitizma. Zato sem se osredotočil na človeški vidik dogajanja, zaradi česar sem si tudi lahko privoščil humor, ne da bi koga ranil, in bralca spodbudil k nekemu osebnemu razmisleku. Za tak projekt je bila seveda zelo pomembno zbrati celotno dokumentacijo, da je bila zgodba zgodovinsko in zemljepisno gledano točna. To je bilo še zlasti pomembno zato, da so bili anahronizmi, ki sem jih uporabljal na ravni besednjaka in nekaterih situacij, učinkoviti. Kar nekaj časa sem

porabil tudi za to, da sem se poučil o takratni mentaliteti. Odnos, ki so ga na primer imeli do pobiralcev davkov, je prikazan zelo realno, čeprav je geg s pljuvanjem izmišljen.

V: Je Popotovanje očetov zgodba, ki si jo od nekdaj želel povedati, ali pa si se po uspehu Toxic planeta ciljano odpravil do raznih uredništev z neko splošno zanimivo temo?

DR: Zgodba se je gotovo v tej ali oni obliki skrivala v nekem kotičku moje glave. Ko sem končal prvi del Toxic planeta, sem založniku Pierru Paquetu povedal, da se želim lotiti nekega čisto drugačnega projekta z večdelno zgodbo, z veliko scenerijo, z obrazi (ki jih v Toxic planetu ni, saj imajo junaki obraze zakrite s plinskimi maskami . – op. pr.) in s svobodnejšo zgodbo. Predlagal sem mu več možnih scenarijev ... vendar ni bilo nekega pretiranega navdušenja za te zgodbe. Zato sem si začel kravžljati možgane in nekega lepega dne me je zjutraj, ko sem bil pod prho, kot nekaj samoumevnega prešinila zgodba o Jonu in kompanjonih. Nemudoma sem poslal mail Pierru (no, seveda sem se prej obrisal in oblekel) in mu v štirih vrsticah napisal osnutek zgodbe. Takoj mi je odgovoril: »Kupim!« Tako! Popotovanje očetov je bilo rojeno!

Ko se nečesa lotim, ne mislim na založbo. Mislim predvsem nase, na svoje zadovoljstvo in svoje želje. Povedati skušam zgodbe, ki bi jih tudi sam rad bral.

Ko sem dobil v roke prve izvide Popotovanja očetov, me je obšla obupna panika. Mislim sem si: »Le kaj mi je bilo, da sem šel pisat nekaj takega? Gotovo ne bo nikogar zanimalo!« Zato jasno in glasno izjavljam: Pri svojih načrtih nimam nobenih računnic!!! Preprosto govorim o stvareh, ki ljudi zanimajo.

V: Si preštudiral »literaturo«, preden si se odločil za anekdote, ki jih prikazuješ v Popotovanju očetov?

DR: Bral sem različne verzije in različne prevode evangelijev in skušal dobro zapopasti časovno zaporedje dogodkov.

V: Ali se Popotovanje očetov umetniško v čem navezuje na Toxic planet?

DR: Težko bi rekel kaj o tem. Popotovanje in Toxic sta hkrati zelo različna in zelo podobna. Kar koli že delam, to počnem po svoje, in mislim, da je to oblikovno zelo prepoznavno. Ni jasno, o čem govorim?

Konkretno bi rekel, da je govorica, ki jo uporabljajo moji junaki, v obeh serijah zelo podobna. V številnih stripih osebe govorijo kot v knjigah, kar se mi zdi moteče. Sam poskušam ravno nasprotno – pisati tako, kot govorim. Mislim, da s tem junake malo počlovečim ... jih približam bralcu. In končno, z umetniškega stališča, sem pri pripravi Toxic planeta spoznal izjemno koloristko, Sylvie Sabater, ki sem jo vzela s seboj tudi na Popotovanje očetov. Brez nje moji stripi ne bi bili, kar so. Mislim, da je zares opravila avtorsko delo.

V: To, kar v Popotovanju očetov beremo o Jezusu, prav v ničemer ne postavlja na laž tistega, kar bi o njem povedala kak duhovnik ali katehet. Ali te je kdaj vsaj bežno prešinila misel, da bi tvojo svetopisemsko zgodbo kdo uporabil pri verouku?

DR: A? Lahko prosim ponoviš vprašanje?

No, zares, to se mi ne zdi prav hudo verjetno. Kakor koli že, osnovna surovina te zgodbe ni krščanski katekizem, ampak so evangeliji. Hočem povedati, da sem izhajal edinole iz svetopisemske pripovedi brez upoštevanja cerkvenih dogem, izmed katerih so bile nekatere dodane stoletja pozneje.